Dosarul nr. 21r-671/25 (1-25035127-02-21r-24062025)

D E C I Z I E

24 decembrie 2025 *****
Colegiul penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Eugeniu Beșelea
judecători Olga Cojocaru și Vitalie Budeci

a judecat, fără prezența părților, în ordine de recurs, recursul avocatului Enachi Alexandru în numele condamnatului Badan Ilie, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 iunie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului Badan Ilie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Procedura de înștiințare a părților a fost legal executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă:

1. La data de 17.03.2025, în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a parvenit plângerea condamnatului Badan Ilie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În plângerea înaintată condamnatul a solicitat constatarea aflării sale în detenție în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 iunie 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Badan Ilie împotriva administrației instituției penitenciare, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constat deținerea lui Badan Ilie în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, în perioada de timp din 09.07.2024 până la 02.05.2025 (data întocmirii raportului administrației Penitenciarului nr.4), adică pe un termen de 297 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa definitivă stabilită condamnatului Badan Ilie cu 30 (treizeci) zile, pentru perioada de 297 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.4 Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu calcularea a 1(una) zi de reducere pentru 10 zile de detenție, cu rotunjirea termenului în favoarea condamnatului.

3.Nefiind de-acord cu încheierea respectivă, avocatul Enachi Alexandru în numele condamnatului Badan Ilie a depus recurs prin care solicită admiterea cererii de recurs, casarea parțială a încheierii cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care pedeapsa condamnatului să fie redusă după formula de calcul 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În motivarea cerințelor, avocatul a invocat în esență faptul că instanța de fond a dat o apreciere corectă a materialelor cauzei, constatând deținerea lui Badan Ilie în condiții inumane, dar incorect a aplicat formula de calcul la aplicarea mecanismului compensatoriu.

4. Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.* Părțile au fost înștiințate legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (unu) zile înainte de data ședinței de judecată. Careva referințe nu au fost depuse de către părți.

5. Examinând materialele cauzei în raport cu argumentele din recurs, Colegiul penal ajunge la concluzie că recursul urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 449 alin.(l) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art.469 alin. (1) pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: **constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor**.

Potrivit materialelor cauzei se constată că, Badan Ilie își ispășește pedeapsa stabilită prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30.06.2023, de 5 ani închisoare.

Potrivit materialelor cauzei, Badan Ilie s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, în perioada de timp din 09.07.2024 până la data de 02.05.2025 (data întocmirii raportului de către administrația Penitenciarului nr.4), adică pe un termen de 297 zile.

Potrivit art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art. 473^3 alin. (2) Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Potrivit art. 473^4 alin. (4) Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Se apreciază că, odată ce, în rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte.

Respectiv, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile

naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți. Deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, Colegiul penal ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CtEDO, ceea ce impune aplicarea obligatorie a mecanismului național compensatoriu.

La caz, instanța de fond corect a constatat că, condamnatul Badan Ilie s-a aflat în Penitenciarul nr. 4– Cricova în perioada de timp 09.07.2024 până la 02.05.2025, adică pe un termen de 297 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cu referire la mecanismul compensatoriu acordat de către instanță, se apreciază că la acest capitol instanța a motivat suficient formula de calcul, în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, pentru deținerea condamnatului Badan Ilie în Penitenciarul nr. 4– Cricova în condiții precare de detenție și întemeiat a redus condamnatului pedeapsa cu 1 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, pedeapsa fiindu-i redusă cu 29 zile. În ceea ce privește perioada rămasă, și anume 7 zile calculată în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 297 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța a rotunjit termenul și a mai redus o zi de detenție, astfel ca termenul definitiv a fost redus cu 30 zile.

Astfel, că mecanismul compensatoriu acordat de către instanță în opinia instanței de recurs este unul adecvat și este bazat pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și remediul compensatoriu aplicat.

Contrar celor solicitate de către avocat, instanța de recurs nu a identificat nici un temei de a interveni în soluția instanței, iar remediu preventiv compensatoriu aplicat pentru condițiile inadecvate de detenție este proporțional circumstanțelor constatate.

În prezența circumstanțelor sus enunțate, Colegiul penal statuează asupra temeiniciei încheierii instanței de fond, considerent din care recursul declarat de avocat urmează a fi respins ca nefondat.

6.În conformitate cu prevederile art. art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), 469 – 471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Respinge ca nefondat recursul avocatului Enachi Alexandru în numele condamnatului Badan Ilie și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana 04 iunie 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Eugeniu Beșelea

Judecătorii: Olga Cojocaru

Vitalie Budeci